

hiánya látszik, vagyis valamilyen normális jövőtudat – hatalmas mélységeket (vagy felszínességeket?) szakít át a *Mesélj egy más világról* c. (2001) képén. A grafikusművész általában kedveli a páros pózokat, az együvé (vagy látszólag együvé) tartozás, s az azon belül megjelenő képi dinamika módozatait.

Eme páros „magánynak” – mert egyik *ellengő* figura (a filozofikus groteszknak ez is jegye) sosem támaszthatja meg a másikat – olyan jellegzetes grafikai megvalósulásait láthatjuk a kiállításon, mint a *Gyermekjátékok* (2002) torz, tudatosan ilyenné torzított figurái, a *tőr és bűgőcsiga* imádatában megképződő, játék és atombomba együttes „béke” gesztusa. Vagy a karikatúra felé csaknem átbillenő *Az élet nem habostorta* egymással szemben álló „élet-rekvizitumainak” – testrészünkkel nőhet-e az a hatalmas *nincs-vödör?* – páros násztánca: mintha álló voltukban is, ebben a döbbenet, ki akarnának vonulni a társadalomból, az őket szorító légtérből?

Az 1976. jún. 4. – két osztatú grafika – motívumvilága (kés a kézben, föltartott, önmagát feladó kéz, zsák-maszk) a bekövetkezett tragédia szürrealista térképe – táj- és személyiség vonatkozási pontokkal. A *folyton szivárgók* félelmetes gömb (labda) fejei, s a közük szorított madár (úgy is, mint szabadság-szimbólum) szintén megfeszített életérzések harci kivetítői.

Zálogh Sándor minden olyan technikának birtokában van, amellyel – ettől grafikáinak zölde-kék, barnás-vöröses, sárgás-zölde borzongása – képi valósággá tudja tenni a groteszk világ (mesének sem könnyű) létimádatát, vagy azt a *dobozlét, ketreclét*, a tartályszerű fejből kivillanó *orwelli szem* nyugtalan nyugalmát közvetítő *sehollét* közvetlen közelségét, amelynek elkerülésére születünk (*Tisztelet Franz Kafkának*).

Szakolezay Lajos

OLVASÓI LEVELEK

Kedves Ex libris gyűjtő barátok!

Örömmel veszem a Kopasz Márta grafikai alkotásjegyzékhez az észrevételeket.

Ha valaki rendelkezik olyan lappal, mely nem szerepel a kiadványban, szíveskedjék megküldeni. (Duplikát esetén cserével, egyébként fénymásolatban.)

Köszönettel: Rác Mária, 6721 Szeged, Lengyel u. 5/B

ÉRTESETÉS

Tudatom mindazokkal, akik szerették és tisztelték őket, hogy édesapámat, Fery Antal grafikusművészt és feleségét a Budapest vízivárosi Szent Anna templom (I. ker., Batthyány tér) urnatemetőjében helyeztük – most már remélhetően – örök nyugalomra. Az urnatemető látogatható, bejárat az Aranyhal utcai oldalon.

Bánkiné Fery Vera

HÍREK

Május 3-án a Józsefvárosi Galériában nyílt meg Kerékgyártó László grafikusművész gyűjteményes kiállítása. A kisgrafika világában művei révén jól ismert alkotó ez alkalommal nem ex libriseivel mutatkozott meg. „Ártó” a főváros VIII. kerületének lakója. Munkásságának megbecsültségét mutatja, hogy alkotásai számára a kerület kultúrháza mindhárom termét rendelkezésére bocsátotta. A nagyteremben olajfestményeit láthatta a közönség. Ezek a főváros különböző részleteit jelenítik

meg, a tőle megszokott egyéni látásmóddal, leleménnyel. A közepső teremben elragadó virágcsendéleteivel lepte meg a látogatót. A harmadik termet a „homo-faber” művei uralták. Sokoldalú kezűgyességének, gazdag fantáziájának, nem ritkán humorának termékeit láthattuk itt, fafaragványok, szobrok, objekték társaságában. A nagy hozzáértéssel, ízléssel rendezett tárlatot május 22-éig nagyszámú közönség látogatta meg.

Vályi Csaba festőművész, grafikus kiállítása Rákospalotán a Csokonai Művelődési Házban 2007. május 29-én nyílt meg. A kiállítást megnyitotta és a művész munkásságát ismertette Dr. Feledy Balázs művészeti író. A főleg grafikákat felvonultató

Vályi Csaba: *Házak* (2006), C3

tárlaton örömmel fedeztünk fel egy egész tablónyi ex librist is. Reméljük, az alkotó még további könyvjegyeket fog készíteni fametszet, illetve rézkarc technikával. A kiállítás június 18-ig látogatható.

Szegedi városlátogatásukon a *Lehtiranta* finn házaspár azt mondta, úgy megtetszett nekik városunk, hogy szívesen élnének itt. Akkor mi bóknak vettük. Most, hogy ismét megkaptuk küldeményüket, benne az *Exlibrischirkuläret* svéd kiadvány 2007. januári számát, Leila írásában városunkban szerzett élményeiről, meggyőztek bennünket. Leila bemutatja a Rác Mária által vezetett szegedi grafikai gyűjtő kört, továbbá Kopasz Márta és Tóth Rózsa grafikusművészeket otthonaikban, fényképekkel (Márta néni közeli portrén, Rózsát az általa faragott székelykapu előtt), valamint ex libriseiket, méltatva munkásságukat. (Rác Mária)

A Kolozsváron élő *Ovidiu Petka* grafikusművész megküldte titkárunknak annak a kiállításnak a Katalógusát, melyet 2005-ben rendeztek a városban a kisméretű nyomatok számára meghirdetett pályázatra beérkezett alkotásokból.

A MINI-PRINT BIENNAL nagydíjasa SONG JI-XIN kínai művész lett. Őt követte „ex aequo” azaz egyenlő teljesítményt nyújtó további 6 művész (3 japán, 2 lengyel és 1 amerikai alkotó). Tiszteletbeli díjban részesült még 14 résztvevő. Valamennyiük munkáját a katalógus eredeti méretben és színben mutatja be. A többi alkotótól fekete-fehérben 1-1 művet reprodukáltak.

A kiállításon való részvételre a zsűri 1018 alkotást választott ki 49 ország 450 művésztől. A 181 oldalas, súlyában is tekintélyes katalógus hiteles képet ad korunk kisgrafikai törekvéseiről.

A 78. ünnepi könyvhét plakátja országszerte *Fery Antal* emlékéét is idézte. A száguldó paripát megjelenítő, mozgalmas falragasz feliratából ugyanis kitűnik, hogy azt Fery mester 1938. évi plakátja alapján Orosz István tervezte.

A Tokióban élő *Nao Iwasa* japán gyűjtőtől szépen illusztrált, kétszáz oldalas könyv érkezett könyvtárunk számára. A mintegy 90 színes exlibris-képet is tartalmazó kötet „szépség-hibája”, hogy a szövegben egyetlen, európai nyelven írt mondat nem található, így azt haszonnal csak japánul tudó olvasóink forgathatják. A színes nyomdatechnikával készült, gyermekies hangulatú könyvjegyek a kiadvány jó színvonalát biztosítják.

Bielen lengyel gyűjtő cseh grafikusok alkotásait tartalmazó kisgrafika-gyűjteményét mutatták be Dél-Csehország két városában 2006. utolsó negyedében. Az erre az alkalomra készült 16 oldalas katalógusban közlik annak az 58 cseh alkotónak a nevét, akiknek a grafikai a tárlaton szerepeltek. Közülük a legszébb 12 alkotás képét is közlik, itt olyan neves művészek is szerepelnek, mint Jiri Brázda, Cyril Bouda.

Salamon Árpád grafikusművész tagtársunk Szlovéniából megküldte nekünk a KOMENDA MOST-ban rendezett gyermek-exlibris kiállítás katalógusát. Ugyanis ott immár hetedik alkalommal írtak ki iskolás gyermekek számára kisgrafikai pályázatot.

A kis formátumú, mintegy 70 oldalas, ízléses kivitelű katalógusból megtudtuk, hogy a pályázaton 70 iskola növendékei vettek részt 1132 beküldött alkotással. Ebből 603 darabot választott ki a zsűri a kiállításon való bemutatásra. Közülük 41 lapot a katalógusban is reprodukáltak. Az anyag túlnyomó részét a rendező ország fiatal polgárainak munkái tették ki, de volt néhány olasz, ukrán, belorusz és kínai résztvevője is a versenynek. A pályázat témája „az alma” volt. A kiadvány képei bizonyítják, mennyire gazdag a gyermek-fantázia ilyen köznapi témaválasztás esetén is.

PLEIDELL JÁNOS

1915 – 2007

92 éves korában elhunyt Pleidell János festőművész, grafikus, aki Hontfüzesgyarmaton született.

Kitűnő rajzkészségével tűnt ki a komáromi bencés diáktársai közül, s rajztanára Harnos Károly javasolta, hogy érettségi után e tárgyban tanuljon tovább. A prágai rajztanáriskolába került, ahol Blazsicsek O. volt a tanára. Tehetsége alapján 1938-ban már párizsi ösztöndíjat nyerve beutazhatta ennek révén Európát is. 1938-ban a Felvidék

Pleidell János: Önarckép
1947, tollrajz

Pleidell János: Tiszta vizet hoznak a pohárba,
1955, ceruzarajz

A Műegyetemen rajztanári állást kapott, ahonnan azonban az 1956-os plakátja miatt elbocsátották és a továbbiakban nemes művészetéből élt meg.

1960-ban kiállított Busósorozatára felfigyelt a firenzei Santa Cecilia igazgatója és kiállították azt a Via Giulia 1-ben. 1962-ben megnyerte a braccianói nemzetközi tájképvetsenyt, amely újabb féléves ösztöndíjat jelentett. Osztrák és német otthonok díszeti a festményei, melyeket részben a balatonudvari Művésztelepen, részben hűvösvölgyi műtermében készített. Sok kiállítása volt, ahol megismerhették alkotásait, s megcsodálhatták Aba Nováktól hozott színvilágát. Kiállításain úgy országon belül, mint külföldön (Csehszlovákia, Jugoszlávia, Olaszország) a festményei mellett mindig rajztudását is megcsillogtatta, ugyanis rajzait is kiállította. Egy nemes művész és egy humánember ment el vele örökre.

visszacsatolása után Budapesten a Képzőművészeti Főiskolán folytatta tanulmányait. Aba Novák Vilmos volt a mestere, majd annak halála után Kontuly Béla irányította a pályán. 1941-ben elnyerte a Főiskola kitüntető érméjét. Majd megnyerte a római ösztöndíjat is, amelyet a háború miatti katonai behívása okán akkor nem vehetett igénybe.

Pleidell János plakátja, 1956

Dr. Mayer József

Mata János, CAD

SZENT LÁSZLÓ A LOVAGKIRÁLY

c. kiállítás az Artotékában (Budapest X., Szent László tér 7-14.) 2007. június 14-én, csütörtökön 17 órakor kerül megnyitásra. Bevezetőt mond dr. Medvigy Endre, a Magyarok Világszövetsége Szent László Akadémiájának elnöke. A kiállítást megnyitja Ürmös Péter.

KBK JUBILEUMI VÁNDORKIÁLLÍTÁSA

2007. július 20-án a Nemzeti Tankönyvkiadó helységében (Budapest XIV., Szobránc u. 6-8.) várja a látogatókat. Megnyitó beszédet mond, a kiállítást ismerteti Király Zoltán. A már 2 éve különböző helyeken bemutatott kiállítás célja a grafika, az exlibris-gyűjtés ismertetése, népszerűsítése.

LAPSZEMLE

A korábban GRAPHIA névvel indult és jelenleg BOOK-MERK (könyvjegy) címmel megjelenő belga lap 22. száma ismét gazdag tartalommal, sok képpel jelent meg. Olvasását megkönnyíti, hogy teljes terjedelmének német fordítását a GRAPHIA NACHRICHTEN c. füzetben mellékletként közlik.

Első cikkük *Grazina Didelité* grafikusnő iker-exlibrisét mutatja be. A két különböző gyűjtő részére készült lap némi eltéréssel tükörképe egymásnak. Egymás mellé illetve is jó látványt nyújtanak. A lap szerkesztője jelentkezését várja annak a gyűjtőnek, aki ilyen nem mindennapi kisgrafikával rendelkezik.

Fery Antal

Hans M. Bungter

Fritz Cermajsek, 1939

Vladimir Kopylov

Teljes hasábos cikkel, három rézmetszetének közlésével emlékezik meg a lap a tavaly elhunyt Müller Árpádról.

A tematikus könyvjegyekről szóló sorozatukban most a könyvet olvasó nő ábrázolásait szedte csokorba Jan Yperman. A húsz illusztráció között *Menyhárt József* fametszete és *Fery Antal* itt közölt korai klisé-exlibrisét közlik. Végül rövid cikk közli, hogy a 2005-ben elhunyt neves olasz gyűjtő, *Remo Palmirani* 70 legszebb ex librisét adták ki könyv alakjában Cortonában.

Öröndetes tartalom-gyarapodásról számolhatunk be csehországi barátaink KNIZNIJ ZNACKA c. lapjának 4/2006. számáról szólva. A korábban főként csak hazai alkotókról szóló írások mellett most ki is tekintenek határainkon túlra. Megemlékezést közölnek *Vén Zoltán*ról, születésnapja alkalmából, és méltatást kap a szabadkai származású *Salamon Árpád* is. Első ízben találtunk a lapban külföldi lapszemlét, köztük a KISGRAFIKA ismertetését is. Német nyelvű tartalmi kivonatuk pedig megkönnyítette a cseh nyelven írt közleményeik megértését is.

A szlovén OBVESTILA 171. számában pályázati felhívást közöl könyvjegyek készítésére 15 év alatti gyermekek számára. A határidő márciusban járt le, így a késői érkezés miatt a hírt nem közölhettük. (A pályázatról beszámoló a 9. oldalon.)

